

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetést ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Nagy János-utca 1 B.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetést ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszatérve.

TARTALOM. Főlétes dohánynagyárudák. — Egy hitelintézet a dohánynagyárudák részére. — Ajánlati hirdetmény.

Főlétes dohánynagyárudák.

A dohány nagybani elárúsításának decentralizációjának nézetünk szerint nincsen semmi előnye, sőt ellenkezőleg, csak hátránya. De tulajdonképpen hol is keresendő itt az előny? A dohánynagyárusra magára, aki elárúsítási helyet kapott, a mely csak kevés forgalmat csinál és keveset jövedelmez, épen nem. Az államkincstárnak haszon helyett csak kárt okoz, amennyiben természetesen a dohánykistőzsde nagyobb eladási provízióban részesül. Ami az elárúsítókat magukat illeti, ezeknek egyáltalán nem fekszik érdekében, hogy a dohánynagyáruda, a honnan készletüket veszik, minél közelebb fektüdjek, sőt ellenkezőleg, azt óhajtják, hogy a dohánynagyáruda minél messzebb legyen saját üzletüktől, hogy az ő üzletük minél inkább virágozzék.

Vidéken a dohánynagyárudák decentralizációját nem látjuk oly jelentékeny tulnyomónak, mint a fővárosban. A vidéki városok közül egyetlen egy sem olyan, amelynek egynél több nagyárudája volna s pedig teljes joggal, miután másképpen a dohánynagyárus egyáltalán nem is ekszisztálhatna. A vidéken nem ritka eset, hogy a kisdohánytőzsér egy pár mértföldet megtenni kénytelen, hogy áruát elhozassa, ami nem meglepő dolog, mert természetesen ki van zárva, hogy minden faluban s városkában egy nagy-dohánytőzsde felállíttassék. Vajjon az ottani kisdohányárus nagy vagy kis forgalmat csinál, ez nem tartozik a dologra, ő úgy rendez be az áruk megrendeléseit, hogy a dohánynagyárudát, amelyhez utalva van, ne legyen kénytelen gyakran felkeresni.

Ezzel szemben az a berendezés, amely egy pár év óta a fővárosban divik, teljes ellentétben áll. Kőbánya, Újpest, Erzsébetfalva, tehát oly helységek, melyek közelségüknel fogva a fővároshoz számíttatnak, mindegyik külön dohánynagyárudával rendelkezik. Hogy mily ezébből, ez megfoghatatlan! Vajjon ezen dohánynagyárudák azon dohánytőzséreknek a kényelmére vannak felállítva, ahol a dohánynagyárudák léteznek, ezt csakugyan szépen megköszönnek, amennyiben arra a forgalomra, amelyet a dohánynagyárus az ő kistőzsdeben elér, másoknak is szükségük volna. Ellenben, hogyha a környék ezen községekben lévő dohánynagyárudákból lesz kiszolgálva, akkor arra utalunk, hogy ezeknek a tőzséreknek sokkal közelebb dohánynagyárusaik vannak, mint Kőbánya, Újpest és Erzsébetfalván.

Még tizenkét év előtt a nevezett

helyeken nem voltak még dohánynagyárudák, daczára annak, hogy akkora a közlekedés ezen helyek s a főváros között, elég nehézkes volt. Azonban ma nagyon is nehéz volna azt a kiinduló pontot felfedezni, amely ezen dohánynagyárudák fennállása mellett fészolana. Hisz ezen dohánynagyárudák orgalma oly csekély, hogy ezeknek províziójáról szó sem lehet. Talán azt lehetne ellenvetni, ez az illető üzlettulajdonosok kizárólagos dolga.

De engedelmessel! Ott, ahol beigazolatan sem a kincstár, sem a közönség érdekeiről nincsen szó, ott joggal meg lehet követelni, hogy az ily semmirevaló berendezéssel hagyjanak fel. Hisz már az abszurdumnál is több, hogy Buda Ó-Budával együtt három, mond három dohánynagyárudával bír. Mire valók ezek? A várbán van egy dohánynagyáruda, a főváros első kerületében, amely oly forgalmat csinál, mint a vidék legkisebb dohánytőzsdeje. Hogyha a hegyről lefele beradunk vagy kocsikázunk, egy dohánynagyárudára bukkanunk, amelynek forgalma fővárosban való léte re nevétségesen kicsiny. Ép úgy vagyunk az ó-budai dohánynagyárudával. Vajjon ezen három dohánynagyáruda nem állhatna-e Buda közepén, mint központ?

Ennélfogva semmi tekintetben nincsen indokolva, hogy nevezetesen a fővárosban ily tünetek láthatók legyenek. A magas házbérek, a drága személyzet, továbbá az ez által elkallódott fuvaroköltség, ezek természetesen nagyban csökkentik a dohánynagyárus jövedelmét, mi által egy minden tekintetben egyszerű nagy tőzsde helyett, három kisáruda keletkezett, amelyek természetesen dohányt s szívart árulnak és semmi esetre sem azok, amilyeneknek a fő- és székvárosban joggal lenniök kellene.

Hogyha ily dolgokról beszélünk, kénytelenek vagyunk mindenkor Bécsessel való összehasonlítást szem előtt tartani, ahol a dohányelárúsítási viszonyok tekintetében szigorú rend uralkodik. A nagy fő- és székváros Bécs, amelynek lakossága a hozzátartozó külvárosokkal együtt Budapest tizkerületnyi nagyságával össze sem hasonlítható, ezen Bécsben fele sincs annyi nagy tőzsde, mint Budapesten. És hogyha azt kérdezzük, hogy ezen körülmény az elárúsításra hasznos-e vagy káros, biztosan lehet állítani, hogy egy ilyen kezelés csak hasznos lehet.

Amint az óriási nagymennyiségű kisárudák az általános forgalomra haszonnal nincsenek, hanem inkább közvetve kárt okoznak, ép úgy nem lehet szó arról, hogy a decentralizált nagykereskedés

az elárúsítási viszonyokat megjavítja és az nagyobb jövedelem elérésére szolgálja.

Nagyban és egészen csak ismételtelen melegen kell ajánlanunk az elárúsítási viszonyoknak a rendezését. Ehhez azonban minden körülmények között kell a nagybani elárúsításnak gyakorlati berendezése s pedig az általunk itt megjelölt módon. Mi nem tartjuk egészen szükségesnek, hogy a főváros a három jelentékeny szomszédhelylyel, amelyek hozzátartoznak, egy tucat nagy dohánynagyárudával bírjon és úgy gondoljuk, hogy azok fele is elegendő volna.

Egy hitelintézet a dohánytőzsérek részére.

Hogyha az általunk körülbelül három hónap előtt ujonnan fölvetett a dohánytőzsérek részére állapítandó hitelintézetre vonatkozó eszme még messzebbre nem haladott, annak oka csak ama ismerős viszonyokban keresendő, amelyek egy ilyen hitelintézetnek ez idő szerinti felállítását nem csak nem teszik lehetővé, de tanácsossá sem.

Oly időben, amelyben a mezőgazdasági állapotok oly rosszak, mint manapság, oly időben, midőn az ország első legelőkelőbb bankintézetei tőkésüket uzsorakamatra kiadják, egy oly hitelintézetet természetesen megállapítani nem lehet, amelynek hivatása volna egy osztályt, mint a dohánytőzséreket, hitelengedélyezés által felsegíteni.

A legnagyobb örültség volna arra számítani akarni, hogy a dohánytőzsérek betétei elegendők volnának a hitel engedélyezésére.

Egy ily intézet megalapításánál első sorban az jön figyelembe, hogy az alaptőke, amely részvényekből áll, az azzal rendelkező osztály részéről be legyen fektetve; másodsorban, hogy egy ilyen intézet, ha a közönség részéről bizodalmat élvez, takarékbetéteket is teljesítsen; harmadszor, hogy maga is oly hitelt élvezzen, amelynek segítségével az ily szövetkezet vagy egylet tagjainak összes igényeit kielégíteni képes.

Nem is kell említenünk, hogy az utolsó hónapok nem voltak arra valók kedvet csinálni és a fővárosi hitelintézeteket egy újnak alakítása által szaporítani. Az eredmény minden esetben flaskó lett volna a legbecsületesebb szándéknak és a legszükségesebb igényeknek. Minek tehát ilyen veszedelmet előidézni? Hisz mi várhatunk?

Azonban ezen várakozás ne legyen balul ítélve és ne legyen egy értelmelve, mintha az volna a szándék egy ily intézetnek felállítását a végtelenig kitolni. Óh, nem! Azok, akik egy a dohánytőzsérek részére megalkotandó hitelintézet iránt érdeklődnek, s ezeknek száma meglehetősen nagy, feladatuk éppen most volna az, amidőn megállapításának szükségessége mint

elődézhatlan jelentkezési előkészíteni mindazt, a mi eredményhez vezet. Soha inkább, mint most észlelhető, mennyire szükség van, hogy a dohánytőzsérek, mindegy, akár nagy-, akár kistőzsérek, egy pénzügyintézetet bírnak, amelytől hitel engedélyezését igényelhetik.

Nem látjuk szükségét annak, még egyszer mindama argumentumokat harezba vinni, amelyek ily intézetnek megalakítását indokolják. Hisz tudvalevő dolog, hogy vannak épp úgy hitelképesek, mint hiteligénylők s ezzel minden meg van mondva.

Jelen pillanatban csak a kereskedés szünetel összes termékeivel, hanem nagy szükség észlelhető nyomozható módon a készpénzben. Tudvalevő dolog azonban, hogy dohány és szivar, ha mindjárt az összes üzleti ágak pangnak, mindig akad vevőre és bár ennél hitelreadásról szó sem lehet, mégis az elárutónak minden esetben feltétlenül nagyobb mennyiségű árura van szüksége, mint amilyennel némelykor birt.

Hogy ezen áru készpénz, azt mindenki tudja és épp úgy tudja van, hogy oly üzlet, mint a dohány nagy- és kistőzsédek, minden tetszés szerinti kiterjedésben vezethetők, csak akkor szenved az üzlet természetesen hátrányt, ha az áruban nincsen kellő készlet. És épp úgy, mint a dohány és szivaroknál, a bélyegek és levélbélyegeknél is így van ez. Senki nem hinné, a ki nem e szakmából való, hogy itt a tőke hiánya játsza a legrombolóbb szerepet. Egy szolid és olcsó hitelnek elnyerése a dohány nagy- és kisárusokra életkérdés és ezen kérdést úgy hiszünk nem oly dolog, amelyet bizonytalan időre lehetne eltolni.

És ne is legyen e kérdés elodázva. Hogyha a mai viszonyok, amint előbb említettük, nem is olyanok, hogy annak megalakításáról ma vagy holnap lehetne beszélni, mindamellett, hogy a cél előbb elérhető legyen, komolysággal és igyekezettel kell arra törekedni.

Hogy miről van itt szó, az nem kérdés. Fő dolog az, és egyelőre marad is, vajjon a dohány nagy- és kisárusoknak van-e annyi erejük saját céljaikra egy hitelintézetet életbe léptetni. Továbbá vajjon a szükséges tőke, illetőleg a közönség részvétele tekintetbe veendő és azonkívül, vajjon a tőzsérek maguk saját hatáskörükben egy ily intézetnek minden tekintetben való fentartásáról gondoskodni tudnak és akarnak.

Néhány kérdés ezek közül maga-magát megfejt, mert ki kételkedik a szükségesség felől és a résztvevést ezen ideának gyakorlati keresztülvitelében.

Azonban itt arról van szó, kik azok a kezdeményezők, akik annak felállításán buzgólkodnak és arról, hogy az illetők az erről szóló nyilatkozatot tegyék.

Az a közreműködő valódi alapító ez ügynél, aki annak keletkezése pillanatában hozzásegődik és tettel és tanácsal érte közreműködik. Ilyen valódi első kezdeményezőkre, akik tényleg belépnek, van szükség elsősorban az ügynék és mi reméljük, hogy több fog jelentkezni, mint amennyiükre szükség van.

A jelenlegi időviszonyok rosszak egy intézetnek megalakítására, ez tényleg igaz, azonban ezzel nincs az mondva, hogy egy ilyennek megteremtése nem volna előkészíthető, vagy legalább az előmunkálatokat nem lehetne fogatósítani. Azért nagy szolgálatot tesznek az ügynek azok az urak, akik a már amugy is megújított kérdéseket, amelyek az új alapításra vonatkoznak, egyelőre megoldáshoz viszik és fáradozásainak eredményét ezen lapban közzéteszszük.

83810
V. 1899

Ajánlati hirdetmény.

A nagyváradi m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közírárré tétetik, hogy Bihar-megyében kebelezett Tenke nagyközségben üresedésbe jött dohánygyárúda kezelésének betöltése végett írásbeli ajánlatok beadása után 1899 november hó 28-án d. e. 10 órakor a pénzügyigazgatóságnál versenytárgyalás fog tartatni.

Az árlejtés tárgyát ugyancsak a versenyzők által az eladás után igénybe vehető ellátási jutalék fogja képezni és a dohánygyárúda annak fog átadatni, ki a legcélszerűbb eladási díjt fogja követelni, mindazonáltal a kincstár fentartja magának azon jogot, hogy versenyzők között szabadon választhasson, mi okból az ajánlattevő semmi esetben sem támaszthat igényt azért, mivel ajánlata el nem fogadtatott.

Az eddigi dohánygyárúdas a nagyvárúda kezeléséért $2\frac{7}{10}\%$ tőzsdíjt élvezett

A dohánygyárúdanak utolsó három évig nyers forgalmának átlaga 49071 frtot tett ki és ahoz anyag beszerzés végett 82 kisárus van utalva, továbbá az árúda kezelésével a bélyeg és váltó őrlopok eladásának kötelezettsége $1\frac{1}{2}\%$ eladási jutalék mellett, valamint a havanna szivarok eladásának jogosultsága is egybe van kötve, mely utóbbi eladásra $1\frac{1}{2}\%$ vagy ennél kisebb tőzsdíjnak igénybe vétele mellett adatik meg az engedély.

Az összes gyártmány-készletek a nagyváradi dohánygyárúda raktárból, a bélyegkészletek pedig a tenkei m. kir. adóhivatalnál lesznek beszerzendők.

Figyelmeztetnek pályázók, hogy a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok 13. §-a, mely szerint az üres gyártmányládák a kincstár részéről visszaválatlan, érvényen kívül helyeztetvén, azokat a m. kir. dohánygyárúda raktárból, illetőleg a fő- és alárusoktól a megállapított eladási árak megterítése mellett tulajdonukba átvenni kötelesek.

A kincstár az árúdanak bizonyos összegben meghatározott jövedelmet nem biztosít és ez okból későbbi kérvények az eladási díj utólagos felméréséért tekintetbe vételni nem fognak, ugy kárpótlási igények sem támaszthatók.

Köteles leend a vállalkozó a dohánygyárúdat az átvételre kitűzött napon, továbbá a fogyasztási viszonyoknak, megfelelő 14 napi tartalek-készlettel 1500 frt értékben beszerezni és folyton érintetlen teljességben fentartani, azonkívül a napi eladásra szükségelt gyártmány mennyiségét is beszerezni.

A dohánygyárúda és evel egybekapcsolt kis tőzsde Tenke nagyközségnek élénk forgalmu helyen, száraz bolti és raktári helyiségben személyesen kezelendő és az üzletről azon öt rendbeli könyvek pontosan vezetendők, melyek a dohányeladási szabályok 19. §-ban részletezve vannak. A pályázók kötelesek bánatpénz fejében 150 frtot készpénzben, vagy tőzsdén jegyzett állampapírokkal 50 kros bélyeggel ellátott, sajátkezűleg aláírt, lepecsételt ajánlatukhoz csatolni, vagy pedig ezen összeget valamelyik állami pénztárnál lefizetni s az arról szóló nyugtát az ajánlatához mellékelni és az ajánlatot ezen cím alatt: «Ajánlat» a Lenkei dohánygyárúda elnyeréséért legkésőbbben 1899. november 28-án d. e. 9 óráig a p. ü. igazgatóság főnökségénél közvetlen vagy posta útján benyújtani.

Az ajánlatokban az igényelt kezelési díj számlákban számmal és betűkkel tisztán kifejezendő és az ajánlatokhoz egyuttal a magyar honosságot, polgári állást és erkölcsi kifogástalanságot és vagyoni állapotot igazoló hatósági

bizonylatok is csatolandók. Olyan ajánlatok, melyek ezen tulajdonokkal nem bírnak, vagy más pályázók ajánlataira hivatkoznak, valamint azok is, melyek határozatlanul szerkesztvők, ugyszintsem elkésve benyújtott vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Táviratok jogérvényes ajánlatnak semmi körülmények között tekintetni nem fognak. A versenyzésben részt nem vehetnek azok, kik a törvény értelme szerint szerződés kötésre nem képesek, továbbá valamely büntény, csempészet, vagy másnemű jövedéki kihágás miatt, avagy az állam biztonsága ellen elkövetett áthágások miatt illetékesen elítéltek, vagy az alól csak bizonyítékok elégtelenségéből is felmentettek.

Továbbá kizárva maradnak azon egyedárusági tárgyak eladói, kik az üzlettel büntetésképen elmozdítottak és oly személyek is, kik nem az árúda székhelyén laknak, vagy kiknek a politikai szabályok az üzlet helyén leendő állandó tartózkodást nem engedik meg.

Ha az említett akadályok egyike vagy másika csak az üzlet átadása után jutna a hatóság tudomására, a pénzügyigazgatóságnak jogában álland az eladási engedélyt elvonni.

A pályázók bánatpénzei, csak a tárgyalás teljes befejezése, illetve felsőbb jóváhagyása után fognak visszaszolgáltatni, az elfogadott ajánlattevő bánatpénze pedig csakis az érintetlen készlet beszerzése után.

Ha vállalkozó a dohánygyárúdat az átvételre kitűzött határnapon át nem veszi, vagy később ajánlatától visszalépne, bánatpénzét elveszti és az árúda kezelésének betöltése végett újabb pályázat fog nyitvatni, melyen részt nem vehet.

Az ezen vállalatnál mérvadó részletes feltételek és azzal egybekötött kötelezettségek a p. ü. igazgatóságnál és a nagy-szalontai pénzügyőri biztosnál megtekinthetők.

Ajánlati minta: Alólírott ezennel kéznek nyilatkozom.....dohánygyárúdat az erre és különösen az anyagkészletre nézve fennálló szabályok pontos betartása mellett,.....% szóval.....századotli tőzsdíjjal elvállalni és feltétlenül alávetem magam a pályázati hirdetményben foglalt határozatoknak.

A hirdetményben megjelölt okmányok és bánatpénz ide csatolvák.

Kelt.....

A czimlapon: Ajánlata.....kincstári dohánnygyárúda átvételére.

Nagyvár, 1899. évi október hó 26-án.

M. k. r. pénzügyigazgatóság.

Szerkesztői üzenetek:

J. M. urnak, *V.-ben*. E tárgy nem alkalmas egy lapban való közlésre.

F. K. urnak, *B.-ben*. Az üres ládáról nem hozhatunk semmit, mert e tárgy már régen leltűnt a napirendről. Mindenesetre keményen sújlja minden nagyárust, tehát Önt is; de miután a mi hosszú, évekig tartó küzdelmünk nem bírta rá a nagyárusokat energikus tetre, mi is elejtjük a dolgot, mert nem akarunk hiába tintát pazarolni.

J. B. urnónek, *Helyben*. E dolog fölött nem kell csodálkozni, ilyen csodák naponként fordulnak elő.

J. N. urnak, *Budapest*. A díjak igen szigoruan lesznek behajtvá, tehát pontosan be kell szolgáltatni.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT.

Überflüssige Grossverschleisser.

Das Dezentralisiren des Grossverschleisses besitzt unseres Erachtens nach keinerlei Vortheile, im Gegentheil nur Nachtheile. Denn wo sollten die Vortheile auch liegen? Für den betreffenden Grossverschleisser selbst, der eine Verschleissstelle erhält, die nur einen geringen Konsum erzielt, ist sie gar nicht oder nur wenig rentabel. Dem Staatsschatz bringt sie statt Nutzen Schaden, indem naturgemäss die kleinere Verschleissstelle eine grössere Verkaufsprovision erhält. Was die Verschleisser selbst betrifft, so liegt es keineswegs in ihrem Interesse, dass die Grosstrafik, aus welcher sie fassen, je näher liegt, im Gegentheil, sie wünschen die möglichst grösste Entfernung der Grosstrafik von ihrem Verkaufsorte, damit ihr eigenes Geschäft besser florire.

In der Provinz sehen wir die Dezentralisation der Grossverschleisse nicht so sehr überhand nehmen, wie in der Hauptstadt. Von den Städten in der Provinz gibt es keine einzige, die mehr als eine Grosstrafik hätte und das mit Recht, sonst könnte der Grossverschleisser überhaupt nicht existiren. Es ist in der Provinz gar nichts Seltenes, dass der Kleintrafikant einige Meilen Weges fahren muss, um sich seine Waaren zu holen und braucht diese Erscheinung nicht Wunder zu nehmen, denn es ist natürlich ganz unmöglich in jedem Dorfe und in jedem Marktflücken eine Grosstrafik zu errichten. Ob der Konsum bei einem Kleintrafikanten dort gross oder klein ist, das thut nichts zur Sache, er theilt sich seine Fassungen derart ein, dass er die Grosstrafik, in welche er zur Fassung angewiesen ist, nicht zu oft aufzusuchen braucht. Im krassen Widerspruch mit dieser Einrichtung steht diejenige, wie sie seit einigen Jahren in der Hauptstadt besteht. Steinbruch, Neupest, Erzsébetfalva, also Orte, welche wegen ihrer Nähe zur Hauptstadt auch zu dieser zählen, besitzen jeder für sich eine Grosstrafik. Zu welchem Zwecke, das ist unergündlich! Sollen diese Grosstrafiken der Bequemlichkeit jener Verschleisser dienen, in welchen die betreffenden Grosstrafiken sich befinden, so danken diese verbindlichst, zumal dieselben den Konsum, welche die Kleintrafik des Grosstrafikanten erzielt, sehr gut für sich selber brauchen könnten. Soll dagegen die Umgebung der betreffenden Ortschaften aus den Grosstrafiken bedient werden, so verweisen wir darauf, dass diese Verschleisser ohnehin nähere Grosstrafiken haben, als die von Steinbruch, Neupest, Erzsébetfalva es sind.

Bis vor zwölf Jahren hatten die genannten Orte keine Grosstrafiken, trotzdem bis dahin die Kommunikation zwischen diesen Orten und der Hauptstadt eine ziemlich beschwerliche war. Man dürfte aber auch schwerlich heute einen

Anhaltspunkt dafür finden, der für das Bestehen dieser Grossverschleissstellen spräche. Ist doch bekanntlich der Konsum dieser Grossverschleisse derart gering, dass von einem Prosperiren derselben nicht die Rede sein kann. Vielleicht, dass man einwendet, es wäre dies lediglich Sache der betreffenden Geschäftseigentümer. Doch, mit Verlaub! Wo es sich erwiesenermassen weder um ein staatliches, noch um das Interesse des Publikums handelt, dort kann mit Recht gefordert werden, dass man billigerweise solche zu nichts taugende Einführungen fallen lässt.

Ist es doch schon mehr als absurd, wenn Ofen einschliesslich Altofens, drei, sage drei Grosstrafiken besitzt. Wozu dienen diese? In der Festung existirt eine Grosstrafik, im ersten Bezirke der Hauptstadt, die einen Konsum erzielt, wie die kleinste der Provinztrafiken. Läuft oder fährt man den Berg herunter, so stossen wir abermals auf eine Grosstrafik, deren Konsum für eine Hauptstadt läckerlich gering ist. Ebenso steht es mit der Altofner Grosstrafik. Könnten diese drei Grosstrafiken nicht im Mittelpunkte Ofens als Zentrale stehen?

Es ist, wie gesagt, von keinem Standpunkte aus praktisch zu nennen, wenn, namentlich in der Hauptstadt solche Erscheinungen sichtbar sind. Die hohen Miethzinse, das theuere Personal, ferner die dadurch vergeudeten Frachtspeisen, sie vermindern natürlich die Einnahmen der Grosstrafiken merklich, wodurch anstatt einer grossartigen Verschleissstelle, welche allen Anforderungen entsprechen kann, drei kleine Verkaufsstellen entstehen, die natürlich Zigarren und Tabak verabfolgen, keineswegs aber das sind, was man in einer Haupt- und Residenzstadt zu fordern berechtigt ist. Wird von derlei Dingen gesprochen, müssen wir immer und immer wieder den Vergleich mit Wien uns vor Augen führen, wo eine strikte Ordnung der Verschleissverhältnisse vorherrscht. Die grosse Haupt- und Residenzstadt Wien, deren Einwohnerzahl sammt den einbezogenen Vororten, in Hinsicht ihrer Grössen mit Budapest's zehn Bezirken gar nicht verglichen werden kann, dieses Wien besitzt nicht die Hälfte der Grosstrafiken, als Budapest. Und fragt man, ob dieser Umstand dem Verschleisse nützt oder schadet, so kann man mit Sicherheit antworten, dass eine solche Manipulation nur nutzbringend sein kann. So wie die kolossal grosse Zahl der Kleintrafiken dem allgemeinen Verschleisse nicht nur keinen Nutzen bringt, sondern eher einen indirekten Schaden verursacht, so kann auch nicht davon die Redn sein, dass der zentralisirte Grosshandel zur Verbesserung der Verschleissverhältnisse, daher auch nicht zur Erhöhung der Einnahmen beiträgt.

Im Grossen und Ganzen können wir nur abermals die Regelung der Ver-

schleissverhältnisse wärmstens empfehlen. Zu dieser gehört aber unter allen Umständen die praktische Eintheilung des Grossverschleissbetriebes und zwar in der von uns hier angeführten Weise. Wir halten es durchaus nicht für nothwendig, dass die Hauptstadt in den unwesentlichen drei Nachbarorten, welche zu ihr gehören, ein Dutzend Grosstrafiken besitzt und denken, dass es auch mit der Hälfte mehr als gedient wäre.

Ein Kreditinstitut für Tabakverschleisser.

Wenn die, vor ungefähr drei Monaten neuerdings angeregte Idee behufs Gründung eines Kredit-Institutes für Tabak-Verschleisser bisher noch immer nicht vorwärts gekommen ist, so sind daran jene bekannten Verhältnisse Schuld, welche nicht nur die Gründung eines derartigen Institutes derzeit unmöglich machen, sondern auch als garnicht rätlich erscheinen lassen.

In einer Zeit volkswirtschaftlicher Deroute, wie sie leider vorhanden ist, in einer Zeit, wo die ersten, vornehmsten Geldinstitute des Landes ihre Kapitalien zu Wucherzinsen ausgeben, gründet man natürlich ein Kreditinstitut nicht, welches dazu bestimmt sein soll, einer Branche, wie der Tabakverschleisser, hilfreich durch Kreditgewährung beizuspringen. Es wäre der hellste Wahnsinn, wollte man darauf zählen, dass die Einlagen der Verschleisser genügen sollten, Kredite zu gewähren. Bei Gründung eines derartigen Institutes kommt es doch in erster Reihe darauf an, dass das Stammkapital, welches aus Aktien besteht, von der besitzenden Klasse investirt wird; in zweiter Reihe, dass ein solches Institut, wenn es des Vertrauens des Publikums theilhaftig, auch Spareinlagen erhält; in dritter Reihe, dass es selber einen Kredit genießt, mit dessen Hilfe es allen Anforderungen der Mitglieder einer solchen Genossenschaft oder Vereines zu entsprechen vermag.

Wir brauchen kaum zu erwähnen, dass die letzten Monate kaum danach angethan waren, die Lust zu entfachen, durch eine Neugründung die Kreditinstitute der Hauptstadt zu vermehren. Ein Fiasko wäre in jedem Falle das Resultat der ehrlichsten Absichten, der dringendsten nothwendigen Bestrebungen gewesen. Wozu also eine solche Gefahr heraufbeschwören? Wir können warten!

Dieses Warten jedoch soll nicht missverstanden werden; auch soll dieses Warten nicht so verstanden werden, als gelte es die Absicht ein solches Institut zu gründen, ins Unendliche hinauszuschieben. O nein! Diejenigen, welche sich für die Begründung eines Kreditinstitutes der Tabakverschleisser interessiren, und es sind ihrer ziemlich viele, haben im Gegentheil die Aufgabe, gerade jetzt, wo sich die Nothwendigkeit der Begründung als unaufschwebbar erweist, all das vorzubereiten, was zum Erfolge führen kann. Mehr als jemals kann es jetzt beobachtet werden, wie dringend Noth es thut, dass die Tabakverschleisser, gleichwohl ob Gross, ob Klein, ein Geldinstitut für sich besitzen, an

welches sie wegen Kreditgewährung Ansprüche erheben können. Wir halten es nicht für nöthig, nochmals all jene Argumente ins Treffen zu führen, welche für die Begründung eines solchen Institutes sprechen. Man weiss, dass es hier Kreditfähige ebenso, wie Kreditbedürftige gibt, und damit ist alles gesagt.

Im gegenwärtigen Momente liegt nicht nur der Handel mit allen Produkten lahm, sondern es mangelt auch in sehr drückender Weise an Baargeld. Nun weiss man, dass Tabak und Zigarren, selbst wenn alle anderen Geschäftszweige stocken, denn doch einen Absatz finden, und wenn auch dabei von einem Kreditiren nicht die Rede sein kann, so benöthigt der Verschleisser in allen Fällen unbedingt mehr Waare, als er jeweilig besitzt. Das diese Waare Baargeld ist, weiss Jeder, ebenso weiss man aber auch, dass sich derartige Geschäfte, wie sie die Gross- und Kleintrafikanten in jeder beliebigen Ausdehnung führen lassen, nur büsst es natürlich das Geschäft selbst, wenn die nothwendigen Vorräthe an Waaren nicht vorhanden sind.

Und so wie bei Tabak und Zigarren, geht es auch bei dem Verschleisse der Stempel und Briefmarken. Keiner, der nicht vom Fache ist, würde es glauben, dass hier der Mangel an Kapital eine geradezu vernichtende Rolle spielt. Die Erlangung eines soliden, billigen Kredites ist daher für Gross- und Kleintrafikanten eine Lebensfrage und dieser Frage an den Leib zu rücken, dünkt uns denn doch nicht als eine Sache, die man auf unbestimmte Zeit hinauschieben kann.

Und sie soll auch nicht hinausgeschoben werden diese Frage! Sind auch, wie wir Eingangs erwähnt, die Zeitverhältnisse dermalen keine solchen, dass von einer Neugründung schon heute oder morgen gesprochen werden kann, so soll gleichwohl daran mit Ernst und Eifer geschritten werden, um je eher ans Ziel zu gelangen.

Um was es sich dabei handelt, ist ja keine

Frage. Hauptsache ist und bleibt zuvörderst, ob die Gross- und Kleinverschleisser die Kraft besitzen, für ihre Zwecke ein Kreditinstitut ins Leben zu rufen. Ferner, ob die nöthigen Kapitalien, beziehungsweise die Betheiligung von Seite des besitzenden Publikums dabei in Betracht zu ziehen ist, ausserdem, ob die Verschleisser selbst im eigenen Wirkungskreise für die Erhaltung eines derartigen Kreditinstitutes in jeder Beziehung sorgen können und wollen.

Manche dieser Fragen beantworten sich von selbst, denn wer bezweifelt die Nothwendigkeit wer die Theilnahme an der praktischen Durchführung dieser Idee. Allein hier handelt es sich darum, wer die Initiatoren sind, welche mit Wärme für die Gründung eintreten und auch darum, dass dieselben ihre diesbezügliche Erklärung niederlegen. Man ist wirklicher Mitarbeiter, wirklicher Begründer einer Sache, wenn man im ersten Augenblick ihres Entstehens sich zu ihr bekennt und mit Rath und That dafür eintritt. Solcher wirklicher, ernster Begründer, die thatkräftig eintreten, bedarf aber die Sache in erster Reihe und wir hoffen auch, dass sich ihrer mehr als nothwendig melden wird.

Die gegenwärtigen Zeitverhältnisse sind sehr schlecht, um ein Institut wie dieses zu schaffen, das ist allerdings wahr; allein, das will nicht besagen, dass die Kreirung eines solchen nicht vorgenommen werden könnte, zumindest insofern es der Vorarbeiten hiezu gibt. Sehr verdienstlich werden sich daher jene Herren für die Sache machen, welche die ohnehin schon oft in Anregung gebrachten Fragen, welche sich auf diese Neugründung beziehen, einer vorläufigen Lösung zuführen und das Resultat ihrer Bemühungen hier in diesen Blättern niederlegen.

Briefkasten der Redaktion.

Herrn J. M. in V. Der angeregte Gegenstand ist zur Besprechung in einem Blatte nicht geeignet.

Herr F. K. in B. Ueber die leeren Packkisten können wir nichts bringen, nachdem der Gegenstand schon längst von der Tagesordnung geschwunden ist. Allerdings trifft der Verlust jeden Grosstrafikanten und daher auch Sie hart; nachdem aber unser jahrelanges Bemühen um diese Sache die Grosstrafikanten zu einem energischen Einschreiten nicht bewegen konnte, so liessen auch wir die Angelegenheit fallen, da wir nicht gerne leeres Stroh dreschen.

Herrn J. N. in Budapest. Sie brauchen darob nicht erstaunt zu sein, solche Wunder geschehen täglich.

Hilfsredakteur: **Ferdinand Heital.**

Morathon

ist eine Mischung imprägnirter aromatischer Kräuter für Pfeifen- und Zigarettabak.

Öfter als einmaliger Versuch nicht nöthig, um jedem Raucher unentbehrlich zu sein.

Rauchern überhaupt ärztlich empfohlen

Auf 6 Theile Pfeifentabak od. 4 Theile Zigarettabak ist ein Theil Morathon zu nehmen. Damit gemischt, verliert den brennenden, blassenden Geschmack.

Thöricht schädliche Wirkungen des Nikotins auf den Magen werden dadurch paralytirt.

Höchste Original-Pack à Packet 30 kr. Pro Pack. 10 kr. Separator Schnitt und Packung für Pfeifen- u. Zigarettabak.

Nur echt mit Kinderkopf als Schutzmarke.

Probensendung - 10 Packet franko jeder Stadt per Nachnahme von fl. 1.25.

Für Wiederverkäufer sehr einträglich.

Alleiniger Erzeuger:

TODOR MÖRATH, Droguerie, Graz.

Haupt-Depot für Ungarn und Neuländer:

JOHANN DVORZSÁK

Budapest, VI., Gyár-utca 43.

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feinstes echt französische

ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafikanten!

LOHNENDER VERSCHLEISS,

weil von Jedermann verlangt.

GENEAL-DEPOT:

GOLDZIEHER GÉZA

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.